

У процесі проведення аудиту з метою пошуку оптимального варіанту проведення аудиторської перевірки діяльності суб'єкта господарювання в структурі цілісної стратегії розвитку підприємства необхідно враховувати такі чинники як: конкретизація часу на підготовку та реалізацію проектних рішень; зазначення відповідальних осіб за проведення конкретних сегментів аудиторської перевірки. На нашу думку, аудит на підприємстві потрібно розглядати як комплексне поняття, до якого належать усі властивості функціонування підприємства, а ефективність проведення аудиту необхідно оцінювати за подальшими змінами у діяльності підприємств. Враховуючи основні концептуальні підходи, що представлені вище, можливо розробити стратегію ефективного проведення аудиту на вітчизняних підприємствах в умовах кризи.

Перелік використаних джерел:

1. Каменська Т. Основні напрями діяльності внутрішнього аудиту в системі управління. Бухгалтерський облік і аудит. 2010. № 7. С. 40–43.
2. Сподарик В. Внутрішній аудит: проблеми, методика та організація. Економічний аналіз. 2010. № 6. С. 503–505.

УДК 338.3

Малинич Ганна

кандидат економічних наук

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Олеся Чайнюк

студент ЦППО

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Hanna Malynych

PhD (Economics)

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

Olesia Chainiuk

student CRPE

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

РИНОК ЗАМОРОЖЕНИХ ЯГІД В УКРАЇНІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ FROZEN FRUIT MARKET IN UKRAINE: STATE, PROBLEMS AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Вітчизняний ринок заморожених продуктів, незважаючи на стрімкі темпи росту, перебуває на стадії становлення та характеризується національними особливостями розвитку, які проявляються у його товарній структурі. Зокрема, понад 90% заморожених продуктів представлено м'ясними напівфабрикатами, а сегмент ринку заморожених ягід становить незначну питому вагу та вважається відносно новим. Його поява обумовлена поступальним розвитком аграрного сектору, який залишається одним з найприбутковіших видів бізнесу в нашій країні, зростаючим попитом на даний вид продукції закордоном, а також висока рентабельність, що стимулює агровиробників диверсифікувати виробництво.

Сьогодні експорт заморожених ягід посідає друге місце за розміром експортної виручки в плодоовочевому секторі України, після волоських горіхів. У 2018 році виручка від експорту заморожених ягід становила 117 млн.дол.США та зросла на 28%, а за 2017-2018

роки темп приросту виручки становив 54%. Загальний експорт заморожених ягід і фруктів у 2018 році становив 47,8 тис. тонн.

Ягода вирощена в Україні за своїми властивостями характеризується натуральним та солодким смаком, а її собівартість є нижчою в порівнянні з європейськими виробниками, що підвищує попит на неї та робить її конкурентоспроможною на світовому ринку.

Провідними виробниками заморожених ягід в Україні, що використовують технологію швидкого заморожування харчових продуктів (Individual Quick Freezing) є ПАТ «Житомирський маслозавод» ТМ «Рудь», ТОВ «Роздольне», ТОВ «Сіріус - Агро», ТОВ Тернопільський завод швидкозаморожених продуктів ТМ «Сім-сім», ТМ «Шеф-Кухар» ТМ «Хуторок», ПрАТ «Фрутіка», Леополіс-Агро, ТОВ «Українська Ягода» та ін. [4].

Найвищий попит імпортерів на заморожені ягоди вітчизняного виробництва припадає на полуницю, малину, чорницю, ожину, лохину. Зокрема, експорт замороженої полуниці зріс у 6 разів, а малини – у 1,5 рази, а інших заморожених ягід, переважно лохини й дикоростучої чорниці, – на 42%. Найбільше заморожені ягоди вітчизняного виробництва користуються попитом у США, Литві, Франції, Польщі та Нідерландах, а конкурентами є виробники Іспанії, Сербії, Білорусії, Чехії [1].

На думку експертів, ринок заморожених ягід з використанням технології IQF характеризується високим потенціалом розвитку, зокрема до 2026 р очікуються його зростання до 14,8 млрд.дол.США, тобто середньорічні темпи зростання складуть близько 6,5%, а лідером серед ягід буде лохина [4].

Конкурентними перевагами вітчизняних виробників заморожених ягід є: сприятливі кліматичні умови, що забезпечують високу якість продукції; географічна локалізація та логістика; низькі витрати на ресурси, що формують собівартість продукції.

Перешкодами подальшого розвитку ринку заморожених ягід в Україні є: невідповідність стандартів якості продукції офіційним вимогам Європейського Союзу; відсутність великих організованих кооперативів з вирощування ягід та недостатні виробничі потужності для заморожування свіжих ягід [2].

Перелік використаних джерел:

1. Дубровик-Рохова Алла (2019). Заморожені ягоди – гарний бізнес. День. №70. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/zamorozheni-yagody-garnyy-biznes>
2. Назаренко Юлія (2019). 2 головних причини, що заважають Україні наростити експорт свіжих ягід. URL: <https://landlord.ua/news/2-holovnykh-prychyny-shcho-zavazhaiut-ukraini-narostytu-eksport-svizhykh-iahid/>
3. Халайджі В.В. (2015). Заморожені продукти в Україні (ринок, тенденції, упаковка). Упаковка. 2015. № 4. С.14-16
4. Шуба Людмила. Огляд ринку заморожених і свіжих ягід в Україні. URL: <https://koloro.ua/ua/blog/issledovaniya/obzor-rynka-po-jagodam.html>